Veiligheid is een attitude

We nemen veilig duiken heel serieus en onze acties en research sinds het begin van DAN Europe in 1983, hebben het mogelijk gemaakt om geweldige resultaten te boeken.

Van onze kant vergroten we duikveiligheid door het uitvoeren, promoten of aanbieden van:

- Duikmedische assistentie
- Wetenschappelijk onderzoek
- Eerstehulp cursussen
- Veiligheidscampagnes
- Veiligheidsprojecten
- Veiligheidsmaterialen

Als gevolg daarvan staat DAN wereldwijd nu synoniem voor duikveiligheid.

Wat je niet weet kan je geen pijn doen

Maar onze inspanningen zouden niets voorstellen als we onze kennis niet met duikers gedeeld hadden, zodat ze deze kennis kunnen toepassen en veiliger duikers kunnen worden. Dit is wat er de afgelopen 35 jaar gebeurd is, maar we zijn er nog niet. Hoewel duiken een veilige sport is, is er ook een negatieve kant aan dit gevoel van veiligheid. Als iets als veilig beschouwd wordt, bestaat er de kans dat veiligheidsprincipes niet langer gerespecteerd worden. De houding van `er gebeurt toch niets" ontstaat en we beginnen uitzonderingen op de regels te maken. Het kan beginnen met "50 BAR over in onze duikfles? OK, maar nog tien minuutjes op 5 meter kan geen kwaad," maar het kan ook op een noodgeval uitlopen.

Daar is niets vreemds aan en het beperkt zich niet tot duiken. We doen dat met veel zaken in het leven: zich niet houden aan de snelheidslimiet, het niet dragen van een motorhelm of het niet gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen in het werk. Weet je, als we een gevoel van veiligheid hebben, laten we onze aandacht verslappen. En dat is het moment waarop risico's weer groter worden of dingen gevaarlijk kunnen worden.

Laten we ook het belang van ervaring niet vergeten. Een cursus of een specialty doen maakt je nog geen expert maar geeft je wel een solide basis om mee te beginnen. Ervaring komt in de loop van de tijd en niet na 10 of zelfs 20 duiken. Je zelfvertrouwen groeit met je ervaring tot het moment dat je zoveel zelfvertrouwen hebt dat je misschien je veiligheidsstandaards weer laat zakken. Je moet standaards niet respecteren alleen maar omdat je nog niet ervaren genoeg bent of omdat je je nog niet vertrouwd of veilig voelt, maar je moet ze altijd voor ogen houden. Dit vergt een zekere attitude – "een veiligheidsattitude."

De laatste paar jaren heb ik heel veel met duikers gepraat over onze "Raak niet vermist" veiligheidscampagne en wat me steeds weer verbaasde als we spraken over het gebruik van veiligheidsmaterialen of -procedures dat veel ervaren duikers zeiden dat het hun niet zou overkomen en dat ze geen extra materialen of regels nodig hadden of dat ze het in het verleden altijd goed gedaan hadden zonder die veiligheidsmaterialen of – procedures. Het was ook interessant om te horen dat sommigen die een SMB bij zich hadden ervan overtuigd waren dat een kleine SMB al hun problemen zou oplossen en zelfs geen andere materialen overwogen. Een paar hadden zelfs een SMB bij zich "omdat ze dat moesten" en niet omdat ze er de noodzaak van inzagen. Het kost een halve minuut om ze de beperkingen van de SMB te laten zien en om ze over alternatieven te laten nadenken. Een ander voorbeeld, grappig en tegelijkertijd droevig, waren rechtvaardigingen van duikers om geen buddycheck te doen. Duikers kunnen met de vreemdste verhalen komen waarom ze die niet uitvoeren, maar de meest gehoorde reden is dat ze weten wat ze doen of dat zichzelf controleren hetzelfde is. Het is als een

menselijke fout waar niet meer over nagedacht wordt. Wat ik ook gemerkt heb is dat mensen die betrokken waren geweest bij een noodgeval, ofwel als slachtoffer ofwel als omstander, deze zaken vanuit een ander standpunt bekeken en meer aandacht aan details schonken omdat ze beter voorbereid wilden zijn in het geval er zich weer een noodgeval zou voordoen. Maar iemand zou niet moeten wachten totdat er zich een ongeval/noodgeval voordoet voordat hij/of zij zijn/haar houding ten opzichte van duikveiligheid verandert.

Duikcentrum of persoonlijke verantwoordelijkheid?

Zonder enige twijfel moeten duikcentra duikveilige principes in acht nemen en alles doen wat mogelijk is om ongevallen in en buiten het water te voorkomen. Je mag van een duikcentrum of -prof verwachten dat ze al het mogelijke doen om jou een veilige duikomgeving te bieden en je een duik op jouw ervaringsniveau aanbieden. Maar duikers hebben ook verantwoordelijkheden.

Je bewust zijn van de risico's, je grenzen kennen, ervaring op doen, voortdurend bijleren, goed materiaalonderhoud, goede duikplanning, veiligheidsstandaards respecteren maken allemaal deel uit van de veiligheidscultuur en van de juiste attitude die duikers horen te hebben.

Het hebben van een goede fysieke conditie moet ook niet onderschat worden. In de laatste duikongeval- en sterftestatistieken van DAN America, kun je zien dat gezondheidsproblemen de primaire trigger waren voor duiksterfgevallen, gevolgd door situaties van "weinig lucht" en paniek. Dit maakte verdrinking de voornaamste doodsoorzaak en de meest voorkomende invaliderende gezondheidsproblemen die de dood tot gevolg hadden, waren hartproblemen. Het overgrote deel van de slachtoffers was 40 jaar of ouder en een significante meerderheid was over de 50. De tijd stopt niet, ook niet voor ervaren duikers en hoewel er geen werkelijke "biologische" leeftijdsgrens is, is het advies dan vanaf de leeftijd van 40 jaar de medische

duikkeuring diepgaander zou moeten zijn en dat is zeker zo na de leeftijd van 55. Maar we moeten ons niet uitsluitend op de generatie concentreren. Fysiek fit zijn is ook belangrijk voor de jongere duikers. Duikers moeten voldoende aerobe capaciteit en fysieke kracht hebben om aan het oppervlak te kunnen zwemmen om een andere duikers te helpen of om tegen de stroom in te zwemmen. Het laatste wat je wil is buiten adem raken, iets wat kan leiden tot stress en paniek, met alle negatieve gevolgen van dien.

Een veiligere duiker worden

DAN Europe gaat door met het beschikbaar stellen van duikveiligheidsinformatie, maar de juiste veiligheidsattitude moet van de duiker zelf komen. En daarom zijn de nieuwe DAN veiligheidscampagnes en -projecten gericht of de veiligheidsattitude die duikers (sport- en pro’s) zouden moeten aannemen om duiken steeds veiliger te maken en duikongevallen te voorkomen.